

การพัฒนาทักษะการฟังคำศัพท์ภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR

The Development of Chinese Vocabulary Listening Skills Among Grade 2 Students
Through the Total Physical Response TPR Teaching Method

นันท์ซพร สุรินทบุรณ์

สัจธรรม พรทวีกุล

นักศึกษาลัทธิสุตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

อาจารย์ประจำสาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

Nantadchaporn surintaboon

Satjatham Phomtaweekul

Master of Education Curriculum and Instruction, Roi Et Rajabhat University

Lecturer in the Curriculum and Program Department, Roi Et Rajabhat University

E-mail: maprangnan.surin@gmail.com

รับบทความ: 20 พฤษภาคม 2569; แก้ไขบทความ 15 กรกฎาคม 2569; ตอรับบทความ: 22 กรกฎาคม 2569

Received: May 20, 2026; Revised: July 15, 2026; Accepted: July 22, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลนาคนุ่นให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และ 2) เปรียบเทียบทักษะการฟังคำศัพท์ภาษาจีนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR 3) ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR การวิจัยกึ่งทดลองโดยดำเนินการทดลองก่อนและหลังทดลอง กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลนาคนุ่น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 20 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR เรื่อง อาชีพ 职业 2) แบบทดสอบวัดทักษะการฟังคำศัพท์ภาษาจีนเรื่อง อาชีพ 职业 จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .99 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง อาชีพ 职业 จำนวน 10 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และสถิติทดสอบวิลคอกสัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลนาคนุ่น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.3/81.25 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้ 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR TPR มีคะแนนทดสอบหลังเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 15.00 สูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 7.50 แสดงว่านักเรียนมีคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.46 อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : ทักษะการฟัง ; คำศัพท์ภาษาจีน ; การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR

Abstract

The objectives of this research were: 1) to develop and determine the efficiency of Total Physical Response (TPR)-based learning activities at Anuban Tesaban Tambon Nadun School to meet the 80/80 efficiency criterion; 2) to compare students' Chinese vocabulary listening skills before and after implementing the TPR-based learning activities; and 3) to assess students' satisfaction with these activities. Utilizing a quasi-experimental, pretest-posttest design, the study was conducted with a purposive sample of 20 Grade 2 students at Anuban Tesaban Tambon Nadun School during the second semester of the 2025 academic year. The research instruments consisted of: 1) TPR-based lesson plans focusing on the topic "Occupations" 2) a 20-item Chinese vocabulary listening skill test with an overall reliability of .99; and 3) a 10-item satisfaction questionnaire regarding the learning activities. Data were analyzed using mean ($\bar{x}$), standard deviation (S.D.), percentage, and the Wilcoxon Signed-Rank Test.

The findings revealed that: 1. The efficiency (E1/E2) of the developed TPR-based learning activities for the Grade 2 students was 87.30/81.25, which successfully met the predefined 80/80 standard criterion. 2. The students taught through the TPR approach achieved a posttest mean score of 15.00, which was higher than their pretest mean score of 7.50. This improvement indicated that the posttest scores were significantly higher than the pretest scores at the .05 statistical level. 3. The students' overall satisfaction with the TPR-based learning activities was at a high level, with a mean score of 4.46.

Keywords: Listening Skills; Chinese Vocabulary; Total Physical Response TPR

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 ภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) คือเครื่องมือสำคัญของโลกาภิวัตน์ในการเข้าถึงองค์ความรู้และสร้างความร่วมมือระหว่างวัฒนธรรม นอกเหนือจากภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาสากลแล้ว ภาษาของประเทศที่มีบทบาททางเศรษฐกิจขนาดใหญ่ย่อมทวีความสำคัญยิ่งขึ้น โดยเฉพาะภาษาจีนกลาง ซึ่งเป็นภาษาที่มีจำนวนผู้ใช้และมีอิทธิพลในระดับต้น ๆ ของโลก ดังนั้นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2551 (รวมถึงฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) จึงกำหนดให้ภาษาต่างประเทศเป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน และเปิดโอกาสให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่สองตามความเหมาะสม ซึ่งภาษาจีนถือเป็นภาษาที่มีผู้เลือกเรียนมากที่สุด และได้รับการสนับสนุนจากนโยบายรัฐบาลไทยเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระดับสากลและการกระชับสัมพันธ์ไมตรีกับสาธารณรัฐประชาชนจีน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

อย่างไรก็ตามโครงสร้างของภาษาจีนกลางมีความยากสำหรับผู้เริ่มต้น เนื่องจากมีสำเนียงที่หลากหลายและตัวอักษรมีวิวัฒนาการมาจากอักษรภาพ ประกอบกับบริบทของสังคมไทยที่คุ้นเคยกับภาษาจีนถิ่น เช่น แต้ว กวางตุ้ง หรือไหหลำ การเรียนรู้ภาษาจีนกลางจึงจำเป็นต้องอาศัยวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อ

การทำความเข้าใจและสร้างเจตคติที่ดีแก่ผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จึงได้จัดทำตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษานำไปพัฒนาการเรียนการสอนให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 1-2)

วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response: TPR) บุกเบิกโดย James Asher (1969) เป็นแนวคิดทางจิตวิทยาที่ให้ความสำคัญกับการรับรู้ภาษาผ่านการฟังเป็นลำดับแรก โดยใช้ประโยคคำสั่งที่เรียบง่ายประกอบการแสดงท่าทางเพื่อสื่อความหมาย การให้ผู้เรียนฟังและปฏิบัติตามจนเกิดคลังคำศัพท์และความมั่นใจก่อนที่จะเริ่มพูด จะช่วยลดความเครียดและกระตุ้นการเรียนรู้ตามธรรมชาติ (Asher, 1979) สอดคล้องกับแนวคิดของ ฐิติพร แก้วดก และสมทรง สิทธิ (2565, หน้า 2377) รวมถึง กัญญรัตน์ ทัดเทียม (2562, หน้า 4) ที่เสนอแนะการบูรณาการเทคนิค TPR ร่วมกับสื่อ เช่น รูปภาพ (TPR-Picture) โดยขับเคลื่อนผ่านกระบวนการ 4 ระยะ ได้แก่ ขั้นนำและเสนอ ขั้นปฏิบัติ ขั้นตรวจสอบและให้ข้อมูลป้อนกลับ และขั้นประเมินผล ซึ่งนอกจากจะช่วยส่งเสริมความถูกต้องในการเข้าใจความหมายแล้ว ยังสร้างบรรยากาศที่สนุกสนานอีกด้วย

จากข้อมูลการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของโรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลนาบุญ สังกัดกองการศึกษาเทศบาลตำบลนาบุญ จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเปิดสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2564 พบปัญหาสำคัญคือนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการฟังภาษาจีนต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด (ร้อยละ 70) ทุกปีการศึกษา สาเหตุหลักเนื่องมาจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนยังยึดรูปแบบเดิมที่เน้นการบรรยายแล้วให้ทำแบบฝึกหัด ส่งผลให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมน้อย ขาดทักษะกระบวนการคิด เกิดความเบื่อหน่ายและรู้สึกท้อแท้ในการเรียน ซึ่งปัญหานี้สมควรได้รับการแก้ไขโดยด่วน โดยเน้นการปรับเปลี่ยนวิธีสอนที่มุ่งพัฒนาทักษะการฟังโดยเฉพาะ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาทักษะการฟังคำศัพท์ภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลนาบุญ โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR ในหน่วยการเรียนรู้เรื่อง อาชีพ (职业) เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์และทักษะการฟังภาษาจีนของนักเรียนให้สูงขึ้น พร้อมทั้งสร้างพื้นฐานทางภาษาอันดีสำหรับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น และเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนภาษาจีนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR เพื่อพัฒนาทักษะการฟังคำศัพท์ภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการฟังคำศัพท์ภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR

การทบทวนวรรณกรรม

การจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศสำหรับผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้น โดยเฉพาะภาษาจีนซึ่งมีระบบเสียงวรรณยุกต์และโครงสร้างตัวอักษรที่ซับซ้อน จำเป็นต้องอาศัยแนวทางการสอนที่สอดคล้องกับ

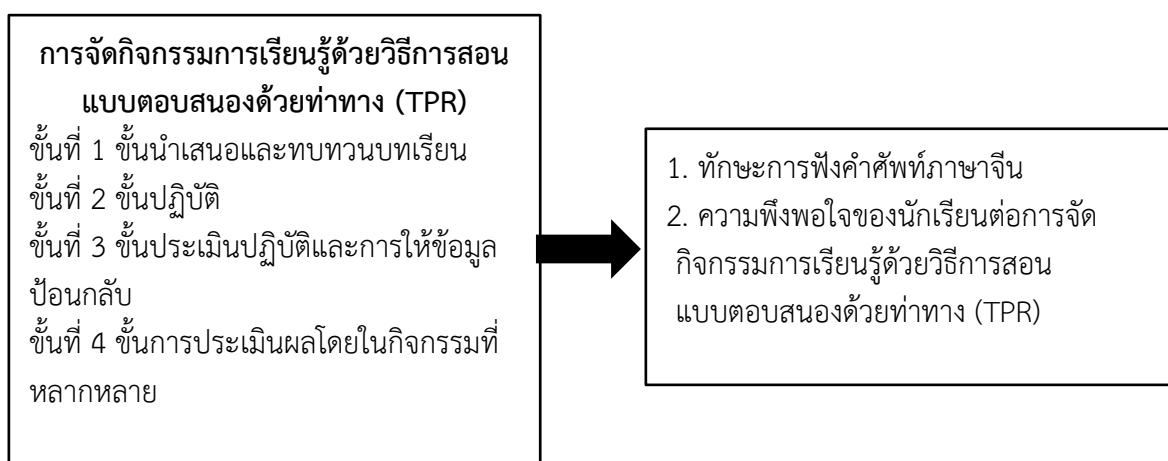
พัฒนาการทางสติปัญญาและธรรมชาติของผู้เรียน เจมส์ อาเชอร์ (James Asher) ได้พัฒนาวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางหรือที่รู้จักกันในนาม วิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response: TPR) ซึ่งมีรากฐานมาจากทฤษฎีจิตวิทยาและกระบวนการเรียนรู้ภาษาแม่ของเด็กตามธรรมชาติ โดยอาเชอร์อธิบายว่า เด็กทารกจะพัฒนาทักษะการฟังและทำความเข้าใจความหมายของภาษาก่อนที่ความสามารถในการพูดจะเกิดขึ้น สมองจะสั่งการให้ร่างกายแสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่อคำสั่งเพื่อสะท้อนความเข้าใจ หลักการสำคัญของวิธีสอนแบบที่อาเชอร์มุ่งเน้นไปที่การให้ผู้เรียนได้ผ่านช่วงเวลาแห่งการรับรู้และการฟังโดยไม่ต้องเผชิญกับความกดดันในการบังคับให้พูดในทันที กระบวนการนี้ช่วยลดความวิตกกังวลและสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ผ่อนคลาย ซึ่งส่งผลให้สมองซึกขวาได้รับการกระตุ้นผ่านการเคลื่อนไหวและการปฏิบัติจริงตามคำสั่งของผู้สอน

ลักษณะการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำและตอบสนองด้วยท่าทางนี้ สอดคล้องอย่างยิ่งกับข้อค้นพบของฌอง เพียเจต์ (Jean Piaget) เกี่ยวกับพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กวัย 7 ถึง 8 ปี หรือนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งจัดอยู่ในขั้นปฏิบัติการคิดรูปธรรม ในช่วงวัยนี้เด็กจะซึมซับและเข้าใจสิ่งรอบตัวได้ดีที่สุดเมื่อได้เห็น สัมผัส หรือเชื่อมโยงข้อมูลใหม่เข้ากับสิ่งที่ป็นรูปธรรม การฝึกทักษะการฟังคำศัพท์ซึ่งเป็นทักษะการรับสารขั้นพื้นฐานจึงต้องอาศัยการสร้างภาพจำทางเสียงที่ชัดเจน หากปรับเปลี่ยนจากการท่องจำบนกระดานดำมาเป็นการใช้ร่างกายเป็นสื่อกลาง เด็กจะสามารถสร้างสะพานเชื่อมระหว่างเสียงพินอิน ความหมาย และการกระทำได้อย่างเหนียวแน่น อย่างไรก็ตามการใช้ท่าทางเพียงอย่างเดียวอาจมีข้อจำกัดเมื่อต้องเผชิญกับคำศัพท์ภาษาจีนบางประเภทที่มีความเป็นนามธรรมสูง หรือมีลักษณะการแสดงท่าทางที่ใกล้เคียงกันจนอาจก่อให้เกิดความสับสน การบูรณาการแนวคิดวิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR ร่วมกับสื่อรูปภาพ หรือที่เรียกว่า ทีพีอาร์-พี (TPR-Picture) จึงเป็นนวัตกรรมทางการสอนที่เข้ามาช่วยเติมเต็มช่องว่างดังกล่าว การผสมผสานสื่อทัศนภาพที่มีสีสันและเรื่องราวชัดเจนเข้ากับกิจกรรมการเคลื่อนไหวจะช่วยยึดโยงระบบประสาทสัมผัสของผู้เรียน ทั้งการได้ยินเสียงคำศัพท์จากครู การเห็นภาพตัวแทนของคำศัพท์และการเคลื่อนไหวร่างกายตามคำสั่ง เกิดเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สมบูรณ์และเอื้อต่อการบันทึกข้อมูลลงสู่ระบบความจำระยะยาว

กระบวนการจัดการเรียนรู้ในลักษณะดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากงานวิจัยเชิงประจักษ์จำนวนมากที่ชี้ให้เห็นว่าการใช้กิจกรรมที่พีอาร์ในชั้นเรียนประถมศึกษาสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคำศัพท์ได้อย่างมีนัยสำคัญ ควบคู่ไปกับการสร้างเจตคติเชิงบวกต่อการเรียนภาษาเนื่องจากผู้เรียนรู้สึกสนุกสนานคล้ายกับการเล่นเกม สอดคล้องกับการศึกษาของ Wang, Y. (2023) ที่นำวิธีนี้ไปประยุกต์ใช้ในการสอนภาษาจีนพื้นฐานและพบว่ากลุ่มตัวอย่างสามารถจดสภาพความจำในการระบุความหมายของคำศัพท์จากการฟังได้แม่นยำและยาวนานกว่าการเรียนรู้ด้วยวิธีดั้งเดิมและได้นำวิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคลังคำศัพท์ภาษาจีนสำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้น ซึ่งผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการฟัง การจำความหมาย และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคำศัพท์ที่สูงขึ้นอย่างชัดเจน จากการประมวลวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมดข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางร่วมกับสื่อรูปภาพมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อมุ่งพัฒนาทักษะการฟังคำศัพท์ภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์กรอบแนวคิดในการวิจัย โดยนำแนวคิดวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) ของ Asher (1977) ที่เน้นการสร้างคลังคำศัพท์ผ่านการฟังและการปฏิบัติจริง บูรณาการร่วมกับทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget ที่ระบุว่าผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรียนรู้ได้ดีผ่านสิ่งที่ป็นรูปธรรม ผู้วิจัยจึงได้ผสมผสานสื่อรูปภาพเข้ามาเป็นเครื่องมือในการยึดโยงความหมาย (TPR-P) เพื่อใช้เป็น ตัวแปรต้นในส่วนของ ตัวแปรตาม ผู้วิจัยได้สังเคราะห์รูปแบบการประเมินทักษะการฟังคำศัพท์ภาษาจีนตามเกณฑ์ประสิทธิภาพกระบวนการและผลลัพธ์ มุ่งเน้นการวัดความสามารถในการระบุความหมายและการจำจำแนกเสียงพินอินสอดคล้องกับบริบทพัฒนาการของผู้เรียน ซึ่งกระบวนการสังเคราะห์ทั้งหมดนำมาสู่การกำหนดความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลในกรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้ การวิจัยเรื่องการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR เพื่อพัฒนาทักษะการฟังคำศัพท์ภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลนาตุน ตำบลนาตุน อำเภอนาตุน จังหวัดมหาสารคาม เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังรูปที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การพัฒนาทักษะการฟังคำศัพท์ภาษาจีนโดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลนาตุน สังกัดกองการศึกษาเทศบาลตำบลนาตุน อำเภอนาตุน จังหวัดมหาสารคาม ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 1 ห้อง จำนวน 20 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

2. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) โดยดำเนินการทดลองก่อนและหลังทดลอง (One Group Pretest-Posttest Design) ทำการวัดผลก่อนและหลังการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR เพื่อพัฒนาทักษะการฟังคำศัพท์ภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ชนิด ประกอบด้วย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) พัฒนาขึ้นตามแนวทางของ ดร.เจมส์ แอชเชอร์ Asher (1977) โดยออกแบบให้สอดคล้องกับแผนสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลนาคนูน สังกัดกองการศึกษา อำเภอนาคนูน จังหวัดมหาสารคาม มี 10 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง กระบวนการจัดการเรียนรู้เน้นการจัดลำดับเสียงและคำศัพท์จากง่ายไปยาก นำเสนอผ่านกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โครงร่างของแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมดได้รับการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ระหว่างกิจกรรมการเรียนรู้กับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ผลการประเมินพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ทุกแผนมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.58 – 1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ยอมรับได้ และเมื่อนำคะแนนประเมินมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยในภาพรวม พบว่ามีค่าเท่ากับ 4.46 แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. แบบทดสอบวัดทักษะการฟังคำศัพท์ภาษาจีน ซึ่งใช้วัดก่อนและหลังเรียนเป็นแบบปรนัย 3 ตัวเลือกเป็นแบบฟังแล้วเลือกภาพให้ถูกต้อง 1 ข้อ ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 30 ข้อ และคัดไว้ใช้เป็นฉบับจริงจำนวน 20 ข้อ โดยการออกแบบคำถามในแบบทดสอบให้ครอบคลุมเนื้อหา วัตถุประสงค์และสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อหาความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) ผลปรากฏว่ามีค่า IOC อยู่ที่ 1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ทุกข้อ นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อคำนวณรายข้อ ผลปรากฏว่าได้ข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.69 – 0.77 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.29 – 0.43 ผู้วิจัยจึงทำการคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพดีที่สุดไว้ใช้เป็นฉบับจริงจำนวน 20 ข้อ

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้ สอบถามความพึงพอใจกับในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีนด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) โดยแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเก็บข้อมูลนี้มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่าแบบใช้สัญลักษณ์หรือแบบภาพ (Pictorial Rating Scale) Likert Scale และหลักการประเมินดีเล็กเล็ก จำนวน 10 นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ผลปรากฏว่าได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ซึ่งผ่านเกณฑ์มาตรฐานในการนำไปจัดเก็บข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) โดยดำเนินการทดลองก่อนและหลังทดลอง (One Group Pretest-Posttest Design) ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 โดยดำเนินการตามความเหมาะสม ดังนี้

1. ก่อนการทดลอง

1.1 ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อเสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลนาคนูน ในการขออนุญาตเข้าดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 20 คน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายในการทดลองครั้งนี้ และได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการอย่างเป็นทางการจากทางสถานศึกษา

1.2 ผู้วิจัยได้จัดทำเอกสารชี้แจงวัตถุประสงค์ รายละเอียดกิจกรรม และการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อแจ้งและขอความยินยอมจากผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายเป็นลายลักษณ์อักษร โดยได้รับการอนุญาตและร่วมมือจากผู้ปกครองด้วยความสมัครใจก่อนเริ่มต้นการทดลอง

1.3 ผู้วิจัยได้ทำการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมให้แก่ นักเรียนกลุ่มเป้าหมายได้รับทราบ โดยอธิบายเกี่ยวกับระยะเวลาในการเรียนทั้งหมด 10 ชั่วโมง เนื้อหาคำศัพท์ภาษาจีน ตลอดจนสร้างความคุ้นเคยเกี่ยวกับวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR เพื่อเตรียมความพร้อมและลดความวิตกกังวลของผู้เรียนก่อนเข้าสู่กระบวนการทดลองจริง

2. ระหว่างการทดลอง

2.1 จัดการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมาย รวมระยะเวลาทั้งหมด 10 คาบเรียน คาบเรียนละ 1 ชั่วโมง โดยมีขั้นตอนในแต่ละคาบเรียน ดังต่อไปนี้

1) ผู้วิจัยจัดเตรียมให้กลุ่มเป้าหมายทำแบบทดสอบก่อนเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะการฟัง คำศัพท์ภาษาจีน เพื่อนำผลไปเปรียบเทียบกับหลังเรียน

2) ผู้วิจัยเริ่มจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 1 แผน คือ เรื่อง อาชีพ 职业

3) ผู้วิจัยสรุปเนื้อหาในคาบเรียนนั้น ๆ พร้อมการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละคาบและเมื่อเสร็จสิ้นการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง ผู้วิจัยได้มีการบันทึกหลังการสอน ผลการจัดกิจกรรมปัญหาและอุปสรรคและข้อเสนอแนะทุกครั้งหลังการสอน

3. หลังการทดลอง

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายโดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะการฟังคำศัพท์ ภาษาจีนของกลุ่มเป้าหมายก่อนและหลังเรียน เรื่อง อาชีพ 职业 และแบบบันทึกหลังการสอนเพื่อใช้ประกอบในการอภิปรายข้อมูล

2) ผู้วิจัยนำผลการประเมินแบบทดสอบวัดทักษะการฟังคำศัพท์ภาษาจีนของกลุ่มเป้าหมาย ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติและเปรียบเทียบผลด้วยวิธีทางสถิติ ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

3) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนรู้ด้วยวิธีการ สอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาการพัฒนาทักษะการฟังคำศัพท์ภาษาจีน โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลนาคนูน ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการคำนวณเพื่อ วิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยการหาประสิทธิภาพ ของ กระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E1/E2) กำหนดเกณฑ์ 80/80

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการฟังคำศัพท์ภาษาจีน ระหว่างก่อนและหลังการจัด กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR โดยวิเคราะห์หาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean or $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation or S.D.) และใช้สถิติทดสอบวิลคอกซัน (Wilcoxon Signed Ranks Test)

3. ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการพัฒนาทักษะการฟังคำศัพท์ภาษาจีน โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) จากแบบสอบถามความพึงพอใจจำนวน 10 ข้อ โดยนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาแปลความหมายตามเกณฑ์มาตรฐานแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) ของ บุญชม ศรีสะอาด (2553) ซึ่งกำหนดช่วงคะแนนและเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 0.50-1.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยประเมินผลตามวิธีของ บุญชม ศรีสะอาด (2560) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับกำหนดคะแนนการประเมินระดับความเหมาะสม ของแผนจัดการเรียนรู้และแบบประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยใช้สูตร IOC การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้ข้อมูลสถิติ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR เพื่อพัฒนาทักษะการฟังคำศัพท์ภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) เพื่อพัฒนาทักษะการฟังคำศัพท์ภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ $E1/E2 = 80/80$

ทักษะการฟังคำศัพท์ ภาษาจีน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ	ประสิทธิภาพ E_1/E_2	ผลการ เปรียบเทียบ เป้าหมาย 80/80
ประสิทธิภาพ กระบวนการ (E_1)	100	87.3	5.12	87.3	87.3/81.25	เป็นไปตาม เกณฑ์ที่กำหนด
ประสิทธิภาพ กระบวนการ (E_2)	20	16.25	2.20	81.25		

จากตารางที่ 1 พบว่าประสิทธิภาพกระบวนการ (E1) คิดเป็นร้อยละ 87.3 และประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E2) คิดเป็นร้อยละ 81.25 ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) เพื่อพัฒนาทักษะการฟังคำศัพท์ภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จึงมีประสิทธิภาพ (E1/E2)

เท่ากับ 87.3/81.25 แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการฟังคำศัพท์ภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR ผู้วิจัยนำเสนอผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังคำศัพท์ภาษาจีนโดยมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 2 เปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังคำศัพท์ภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR)

การทดสอบ	N	มัธยฐาน (Median)	ผลรวมอันดับที่ ด้านลบ (Sum of Negative Ranks)	ผลรวมอันดับที่ ด้านบวก (Sum of Positive Ranks)	Z	p-value
ก่อนเรียน	20	7.50	210.00	0.00	-3.941	0.000
หลังเรียน	20	15.00				

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) มีทักษะการฟังคำศัพท์ภาษาจีนหลังเรียน สูงวก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($Z = -3.941$, $p < .001$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจากการจัดอันดับที่ของคะแนน (Ranks) พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้ง 20 คน มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทุกคน (Negative Ranks = 20) โดยไม่มีนักเรียนที่มีคะแนนเท่าเดิมหรือลดลง (Ties = 0, Positive Ranks = 0) ทั้งนี้มีค่ามัธยฐาน (Median) ของคะแนนหลังเรียนเท่ากับ 15.00 ซึ่งสูงกว่ามัธยฐานของคะแนนก่อนเรียนที่มีค่าเท่ากับ 7.50 แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) สามารถพัฒนาทักษะการฟังคำศัพท์ภาษาจีนของนักเรียนได้และครอบคลุมนักเรียนทุกคนในกลุ่มเป้าหมาย

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR ผู้วิจัยนำเสนอผลการประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจโดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการทักษะการฟังคำศัพท์ภาษาจีน โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR)

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	การเรียนรู้มีความน่าสนใจ เมื่อครูใช้การสอนด้วยท่าทาง (TPR)	4.74	0.62	มากที่สุด
2	นักเรียนรู้สึกสนุกสนาน เมื่อครูใช้การสอนด้วยท่าทาง (TPR)	4.26	0.72	มาก

ข้อ	รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
3	นักเรียนชอบเรียนภาษาจีนมากขึ้น	4.84	0.45	มากที่สุด
4	นักเรียนสามารถฟังคำศัพท์ภาษาจีนแล้วมีความเข้าใจ	4.65	0.70	มากที่สุด
5	นักเรียนสามารถพูดคำศัพท์ภาษาจีนได้จากการใช้ท่าทาง (TPR) ของครู	4.16	1.05	มาก
6	สื่อที่นำมาใช้สอนมีความเข้าใจง่าย	4.61	0.70	มากที่สุด
7	แบบฝึกหัดและแบบทดสอบมีความเหมาะสม	4.19	1.15	มาก
8	นักเรียนมีความมั่นใจที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาจีน	4.35	0.82	มาก
9	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่มีไปสื่อสารในการเรียนได้	4.42	0.98	มาก
10	นักเรียนเข้าใจความหมายคำศัพท์ภาษาจีน เมื่อครูใช้การสอนด้วยท่าทาง (TPR)	4.35	1.03	มาก
เฉลี่ยรวม		4.46	0.82	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจที่มีต่อการทักษะการฟังคำศัพท์ภาษาจีน โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.46 โดยเฉพาะรายการประเมินที่ 3 นักเรียนชอบเรียนภาษาจีนมากขึ้น มีคะแนนการประเมินสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.84 ส่วนรายการประเมินที่มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด คือรายการประเมินที่ 5 นักเรียนสามารถพูดคำศัพท์ภาษาจีนได้จากการใช้ท่าทาง (TPR) ของครู มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 มีความเหมาะสมระดับมาก

สรุปและอภิปรายผล

1. การพัฒนาทักษะการฟังคำศัพท์ภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 87.3/81.25 ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หมายความว่า คะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนเท่ากับร้อยละ 87.3 ของคะแนนเต็ม แสดงว่าการเรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR มีประสิทธิภาพสูงกว่าเป้าหมาย 80/80 ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้จัดอย่างมีระบบ ศึกษาหลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR สร้างความมั่นใจให้นักเรียนในการฟังคำศัพท์ภาษาจีนทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีระบบ ผู้วิจัยได้นำการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR ให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ที่เหมาะสม สอดคล้องกับผลวิจัยของ ชิดชนก มโนขันธุ์ (2565, หน้า 137) ได้ทำวิจัย การพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 91.76/88.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80

2. จากการเปรียบเทียบทักษะการฟังคำศัพท์ภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลนาคุณ ก่อนและหลังเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR มีคะแนนทดสอบหลังเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 15.00 สูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 7.50 แสดงว่านักเรียนมีคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประการแรก

ผลสัมฤทธิ์ที่เพิ่มขึ้นอย่างเด่นชัดนี้สอดคล้องกับ แนวคิดของ Asher (1979) ผู้พัฒนาวิธีสอนแบบ TPR ซึ่งอธิบายว่า การเรียนรู้ภาษาที่สองของผู้เรียนจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุดเมื่อเลียนแบบกระบวนการเรียนรู้ภาษาแม่ตามธรรมชาติ โดยเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการฟังและทำความเข้าใจความหมาย (Listening Comprehension) ผ่านการเชื่อมโยงเสียงคำศัพท์กับการเคลื่อนไหวร่างกาย (Body Movement) ก่อนที่จะถูกบังคับให้พูด การที่สมองสั่งการให้ร่างกายปฏิบัติตามคำสั่งสร้าง “ภาพจำทางเสียง” ที่ฝังลึกในระบบประสาท ส่งผลให้เด็กวัยประถมศึกษาปีที่ 2 สามารถจำแนกเสียงวรรณยุกต์และพินอินของคำศัพท์ภาษาจีนได้อย่างแม่นยำประการต่อมา กระบวนการเรียนรู้สามารถอธิบายด้วย ทฤษฎีการรับรู้ภาษาของ Krashen (Informed Input Hypothesis) ซึ่งระบุว่า การพัฒนาทางภาษาจะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้รับสารหรือสิ่งเร้าทางภาษาจากการฟังในระดับที่ยากกว่าระดับความรู้เดิมเล็กน้อย แต่ต้องเป็นข้อมูล que ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจได้ (Comprehensible Input) การใช้เทคนิค TPR ร่วมกับสื่อรูปภาพทำให้ภาษาจีนที่แปลกใหม่กลายเป็นสารที่เข้าใจง่าย เนื่องจากมีท่าทางและสื่อรูปภาพเป็นตัวช่วยแปลความหมาย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดเรื่อง ตัวกรองทางอารมณ์ (Affective Filter Hypothesis) ของ Krashen ที่ชี้ว่า ความเครียดหรือความกังวลที่ต่ำจะช่วยเปิดรับข้อมูลได้ดี การสอนแบบ TPR ถือเป็นวิธีเรียนรู้รูปแบบใหม่ที่ทำให้นักเรียนมีความตื่นตัว มีความสนใจ และเกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้คล้ายกับการเล่นเกม ส่งผลให้ตัวกรองทางอารมณ์ลดต่ำลง ผู้เรียนจึงซึมซับคำศัพท์ภาษาจีนเข้าสู่สมองได้อย่างเป็นธรรมชาตินอกจากนี้ เมื่อพิจารณาผ่านมุมมองของ ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivist Theory) พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบ TPR เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เป็นผู้ลงมือปฏิบัติและสร้างประสบการณ์ตรง (Active Learning) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งอยู่ในขั้นปฏิบัติการคิดรูปธรรม (Concrete Operational Stage) ได้สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ภาษาจีนขึ้นมาใหม่ผ่านการปะทะสัมพันธ์ระหว่างประสาทสัมผัสทางการฟัง ทักษะภาพจากรูปภาพ และโครงสร้างทางกายภาพจากการแสดงท่าทางตอบสนองอย่างมีอิสระ กระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้สืบค้นและแสดงออกตามความเข้าใจนี้ จึงเป็นปัจจัยหลักที่ส่งเสริมความสามารถทางด้านการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการฟังคำศัพท์ภาษาจีนให้สูงขึ้นอย่างเป็นระบบซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ หยุนหนิง หยาง (2563, หน้า 57-58) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดคำศัพท์ภาษาจีน โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ทักษะการพูดคำศัพท์ภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR พบว่า คะแนนทักษะการฟังคำศัพท์ภาษาจีนก่อนเรียนของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.18 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.59 คะแนนทักษะการฟังคำศัพท์ภาษาจีนหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 7.55 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.94 เมื่อตรวจสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย คะแนนทักษะการฟังคำศัพท์ภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR พบว่า คะแนนทักษะการฟังคำศัพท์ภาษาจีนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับ เอื่องฟ้า สุจารี (2564, หน้า 45) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) เพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาทักษะการฟัง ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) พบว่านักเรียนมีทักษะการฟังภาษาอังกฤษที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.30 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.200 และหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย

เท่ากับ 16.37 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 2.266 เมื่อทดสอบโดยใช้สถิติ T-Test for Independent Samples พบว่า นักเรียนมี ทักษะการฟังภาษาอังกฤษที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งค่า t อยู่ในระดับ 26.422 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลนาคนุ่น มีความพึงพอใจที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนประเมินเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.82 การวัดประเมินผลมีความพึงพอใจมากที่สุด คือรายการประเมินที่ 3 มีคะแนนการประเมินเท่ากับ 4.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.45 ส่วนรายการประเมินที่มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด คือรายการประเมินที่ 5 นักเรียนสามารถพูดคำศัพท์ภาษาจีนได้จากการใช้ท่าทาง TPR ของครู มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.05 เป็นผลเนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้มีโอกาสใช้ภาษาจีนและปฏิบัติกิจกรรมอย่างอิสระและส่งเสริมทักษะการฟัง นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดความสุขและความพึงพอใจในการเรียนรู้ ตั้งใจและเต็มที่ที่ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ให้เกิดผลสำเร็จได้พัฒนาตนเองไปพร้อมกับการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ หยุ่นหนึ่ง หยาง (2563, หน้า 59-60) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดคำศัพท์ภาษาจีน โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีน โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีน โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.82 โดยเฉพาะรายการประเมินที่ 2 นักเรียนรู้สึกสนุกสนานเมื่อครูใช้การสอนด้วยท่าทาง (TPR) มีคะแนนการประเมินสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.65 ส่วนรายการประเมินที่มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด คือรายการประเมินที่ 4 นักเรียนสามารถฟังคำศัพท์ภาษาจีนแล้วมีความเข้าใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.97 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิติพร แก้วดก และสมทรง สิทธิ (2565, หน้า 2380) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการฟัง การพูดภาษาจีนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response) ร่วมกับสื่อประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) ร่วมกับสื่อประสม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.82 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.10 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด โดยด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.78 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.85 ด้านสื่อการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.81 และด้านการวัดประเมินผล มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.87

องค์ความรู้ใหม่

การศึกษาเชิงทดลองในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการฟังคำศัพท์ภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง TPR ร่วมกับสื่อรูปภาพ ทำให้นำมาสู่การค้นพบองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นแนวปฏิบัติสำคัญในการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศสำหรับเด็กเล็ก ซึ่งเรียกว่าโมเดลการยึดโยง

คำศัพท์ผ่านสามประสาทสัมผัส (Tri-Sensory Vocabulary Anchoring Model) ข้อค้นพบเชิงประจักษ์ชี้ให้เห็นว่า การเรียนรู้และจดจำคำศัพท์ภาษาจีนที่มีความยากด้านเสียงพินอินและวรรณยุกต์สำหรับเด็กไทยในวัยประถมต้นนั้น ไม่ได้เกิดขึ้นจากการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสใดประสาทสัมผัสหนึ่งโดด ๆ แต่เกิดจากกลไกการประสานงานพร้อมกันของ 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การรับรู้ทางเสียง จากการฟังเสียงคำศัพท์ที่ชัดเจนของผู้สอน การแปลงเป็นทัศนภาพ จากการเห็นสื่อรูปภาพสัญลักษณ์ที่มีสีสันดึงดูดใจ และการฝังแน่นเชิงกายภาพผ่านการเคลื่อนไหวร่างกายตอบสนองตามคำสั่งทันที การหลอมรวมประสาทสัมผัสทั้งสามนี้เข้าด้วยกันทำหน้าที่เป็นการยึดโยงความหมายที่ช่วยให้สมองของเด็กป.2 สามารถข้ามผ่านข้อจำกัดในการจำแนกเสียงที่แปลกใหม่ และบันทึกคำศัพท์เหล่านั้นลงสู่ระบบความจำระยะยาวได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากกว่าการท่องจำรูปแบบเดิมถึงสองเท่า นอกจากนี้ งานวิจัยยังค้นพบว่า บรรยากาศชั้นเรียนที่มีความตื่นตัวและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างอิสระ ไม่ใช่เพียงแค่ปัจจัยที่สร้างความสนุกสนาน แต่เป็นกลไกสำคัญในการลดตัวกรองทางอารมณ์และความวิตกกังวลของเด็กเล็กให้ลดต่ำลงจนเป็นศูนย์ เมื่อความกลัวในการเรียนภาษาหมดไปและถูกแทนที่ด้วยประสบการณ์ตรงตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist) เด็กจะเกิดกระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยสัญชาตญาณ ขณะเดียวกัน ผลการวิจัยยังสะท้อนความสัมพันธ์แบบคู่สมบูรณ์ระหว่างท่าทางและ รูปภาพ โดยพบว่าในขณะที่ท่าทางของวิธี TPR ช่วยสร้างความสนใจและการรับรู้ทางเสียง สื่อรูปภาพจะทำหน้าที่เป็นนั่งร้านทางปัญญาที่ช่วยล็อกและจำกัดขอบเขตความหมายของคำศัพท์ในสมองเด็กให้ชัดเจนเป็นรูปธรรมทันที ดังนั้น องค์ความรู้ใหม่ที่ค้นพบในครั้งนี้ จึงเป็นการยืนยันว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนที่ผสมผสานการฟัง ภาพ และการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างเป็นระบบ คือนวัตกรรมทางการศึกษาที่ทรงประสิทธิภาพที่สุดในการทลายกำแพงทางภาษาและสร้างคลังคำศัพท์ระยะยาวให้กับผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้นได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

- 1.1 การเตรียมสื่อรูปภาพ ครูควรคัดเลือกรูปภาพที่มีสีสันสวยงาม ชัดเจน และมีขนาดเหมาะสมกับวัยของนักเรียนชั้น ป.2 เพื่อช่วยกระตุ้นความสนใจและช่วยให้เด็กเชื่อมโยงเสียงคำศัพท์กับภาพได้รวดเร็วขึ้น
- 1.2 การจัดสภาพแวดล้อม เนื่องจากวิธี TPR ต้องมีการเคลื่อนไหวร่างกาย ครูควรจัดห้องเรียนให้มีพื้นที่ว่างเพียงพอสำหรับการทำท่าทางเพื่อป้องกันอุบัติเหตุและให้นักเรียนทำกิจกรรมได้อย่างอิสระ
- 1.3 การคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูควรสังเกตนักเรียนที่อาจจะตอบสนองช้ากว่าเพื่อน โดยอาจให้ทำกิจกรรมซ้ำในขั้นที่ 1 หรือขั้นที่ 2 บ่อยขึ้น และให้แรงเสริมด้วยการชมเชยเพื่อสร้างความมั่นใจ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

- 2.1 ในงานวิจัยครั้งต่อไปอาจเพิ่มการศึกษาทักษะอื่นร่วมด้วย เช่น การพัฒนาทักษะ การพูดหรือการจำตัวอักษรจีนโดยต่อยอดจากพื้นฐานการฟังที่แข็งแรงจากวิธี TPR
- 2.2 การเปรียบเทียบวิธีสอนควรมีการศึกษาวิธีเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างวิธีการสอนแบบ TPR กับวิธีการสอนรูปแบบอื่น เช่น เกมมิฟิเคชัน หรือ การใช้เพลงประกอบเพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมที่สุดสำหรับเด็กปฐมวัย

2.3 ตัวแปรด้านระยะเวลาอาจมีการศึกษาเรื่อง ความคงทนในการเรียนรู้ (Retention) โดยทำการทดสอบหลังเรียนทิ้งระยะเวลาไว้ 2-4 สัปดาห์ เพื่อดูว่าวิธี TPR ช่วยให้นักเรียนจำคำศัพท์ได้นานกว่าวิธีปกติจริงหรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551ก). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551ข). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *คำชี้แจงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กัญญรัตน์ ทัดเทียม. (2565). การพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีน โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทาง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น*, 10(2), 145–160.
- ฐิติพร แก้วดก และสมทรง สิทธิ. (2565). การพัฒนาความสามารถด้านการฟัง การพูดภาษาจีนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response) ร่วมกับสื่อประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 7(2), 2373–2385.
- ชิดชนก มโนจันทร์. (2565). การสอนภาษาต่างประเทศด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR). *วารสารการเรียนการสอน*, 12(2), 50–60.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *สถิติพื้นฐานและการประยุกต์ใช้ในการวิจัยทางการศึกษา*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หยุนหนิง หยาง. (2563). การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดคำศัพท์ภาษาจีนโดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน]. มหาวิทยาลัยรังสิต.
- เอื้องฟ้า สุจारी. (2564). *การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) เพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6* [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาอังกฤษ]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- Asher, J. J. (1979). The total physical response approach to second language learning. *The Modern Language Journal*, 63(1), 4–17.
- Wang, Y., & Stockwell, G. (2023). Social justice and technology in second language education. *Iranian Journal of Language Teaching Research*, 11(3), 1–18.